Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2019-2024

Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων
Ο Πρόεδρος

26.4.2023

Κύριο Younous Omarjee
Πρόεδρο
Επιτροπή Περιφερειακής Ανάπτυξης
ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ

Θέμα: Γνωμοδότηση σχετικά με την αξιοποίηση ταλέντων στις περιφέρειες της Ευρώπης (2023/2044(INI))

Κύριε Πρόεδρε,

Στο πλαίσιο της ως άνω διαδικασίας, η Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων ανέλαβε να υποβάλει γνωμοδότηση στην επιτροπή σας. Κατά τη συνεδρίασή της την 1η Μαρτίου 2023 αποφάσισε να διαβιβάσει την παρούσα γνωμοδότηση υπό μορφή επιστολής.

Η Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων εξέτασε το ζήτημα κατά τη συνεδρίασή της στις 26 Απριλίου 2023. Κατά την εν λόγω συνεδρίαση, η επιτροπή αποφάσισε να καλέσει την Επιτροπή Περιφερειακής Ανάπτυξης, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις.

Με εξαιρετική εκτίμηση,

Dragoş Pîslaru

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων καλεί την Επιτροπή Περιφερειακής Ανάπτυξης, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι το εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση κοινωνικά δίκαιης και ισότιμης πράσινης και ψηφιακής μετάβασης και για την ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης, της οικονομικής σταθερότητας και της ανθεκτικότητας της Ένωσης ενόψει της δημογραφικής αλλαγής και των δυσμενών εξωτερικών κλυδωνισμών, και λαμβάνοντας υπόψη ότι οι καταλληλότερες και μελλοντοστραφείς δεξιότητες δημιουργούν νέες ευκαιρίες απασχόλησης και ενδυναμώνουν τους εργαζομένους και τους αναζητούντες εργασία ώστε να συμμετέχουν πλήρως στην αγορά εργασίας, την κοινωνία και τη δημοκρατία·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι περιφερειακές ανισότητες ενδέχεται να αναγκάσουν τους εργαζομένους να αναζητήσουν ευκαιρίες απασχόλησης σε διαφορετικές περιφέρειες ή κράτη μέλη· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα μέσα της πολιτικής για τη συνοχή πρέπει να αντιμετωπίσουν τους πολλαπλούς παράγοντες που επηρεάζουν τη μετανάστευση προς πόλεις και/ή άλλες περιφέρειες ή κράτη μέλη· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι φιλόδοξες επενδύσεις και οι ποιοτικές θέσεις εργασίας, καθώς και η βελτίωση της προσβασιμότητας και της ποιότητας των υπηρεσιών και των υποδομών, είναι ιδιαίτερα σημαντικές σε περιφέρειες που κινδυνεύουν από μείωση του πληθυσμού, προκειμένου να ενισχυθεί η οικονομική ανάκαμψη και η μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητά τους στην ενιαία αγορά και, συνεπώς, να αντιστραφούν οι αρνητικές δημογραφικές τάσεις·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας, στην έκθεσή της σχετικά με τις ελλείψεις και τα πλεονάσματα εργατικού δυναμικού, και ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κυβερνοασφάλεια, στην έκθεση με τίτλο «Cybersecurity skills development in the EU» (Ανάπτυξη δεξιοτήτων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας στην ΕΕ), επεσήμαναν ότι 28 επαγγέλματα ταξινομήθηκαν ως επαγγέλματα με ελλείψεις δεξιοτήτων το 2021, μεταξύ άλλων στους τομείς της υγειονομικής περίθαλψης, της φιλοξενίας, των κατασκευών και των υπηρεσιών, και εντόπισαν ελλείψεις σε ειδικούς ΤΠ και ασφαλείας, ιδίως εμπειρογνώμονες στον τομέα της κυβερνοασφάλειας, καθώς και σε εργαζομένους με υπόβαθρο θετικών επιστημών, τεχνολογίας, μηχανικής και μαθηματικών·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Ευρωπαϊκό Έτος Δεξιοτήτων θα πρέπει να προωθήσει τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας και στρατηγικών διατήρησης ως τον βέλτιστο τρόπο για την προσέλκυση και τη διατήρηση εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού και την παροχή κινήτρων στους εργοδότες να επενδύσουν στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων των εργαζομένων τους, ιδίως στον πράσινο και τον ψηφιακό τομέα·

1. επικροτεί την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την αξιοποίηση των ταλέντων στις περιφέρειες της Ευρώπης ενόψει του Ευρωπαϊκού Έτους Δεξιοτήτων, η οποία αποσκοπεί στην περαιτέρω προώθηση της επαγγελματικής κατάρτισης, της επανειδίκευσης και της αναβάθμισης των δεξιοτήτων και στη διασφάλιση ότι κανείς δεν θα μείνει στο περιθώριο στο πλαίσιο της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης και της οικονομικής ανάκαμψης· καλεί την Επιτροπή να αξιοποιήσει στο έπακρο το

Ευρωπαϊκό Έτος Δεξιοτήτων, μεταξύ άλλων με την προώθηση προγραμμάτων αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης σε τομείς και περιφέρειες που υστερούν όσον αφορά την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία ή υπόκεινται σε ριζικούς μετασχηματισμούς·

2. λαμβάνει υπό σημείωση τον μηχανισμό ενίσχυσης ταλέντων ως νέα ειδική και ολοκληρωμένη πρωτοβουλία για την ενίσχυση των ταλέντων σε περιφέρειες που έχουν πέσει ή κινδυνεύουν να πέσουν σε τέλμα όσον αφορά την ανάπτυξη ταλέντων·

3. τονίζει, στο πλαίσιο αυτό, την ανάγκη να αντιστοιχιστούν οι προσδοκίες, οι ανάγκες, η επαγγελματική κατάρτιση και το σύνολο των δεξιοτήτων των εργαζομένων και των αναζητούντων εργασία, συμπεριλαμβανομένων των εγκάρσιων μη τεχνικών δεξιοτήτων και των δεξιοτήτων που αποκτώνται στο πλαίσιο κινητικότητας, με τις ανάγκες και τις ευκαιρίες της αγοράς εργασίας, ιδίως εκείνες που προσφέρονται από την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και τους αναδυόμενους τομείς·

4. σημειώνει, στο πλαίσιο αυτό, ότι οι επενδύσεις στη διά βίου μάθηση, την επανειδίκευση και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων είναι απαραίτητες, μεταξύ άλλων με τη μόχλευση μέσων όπως το ΕΚΤ+, για την πρόβλεψη των μελλοντικών αναγκών και τη συμβολή στην αντιμετώπιση των ελλείψεων εργατικού δυναμικού με την κάλυψη των ελλείψεων δεξιοτήτων, την αντιμετώπιση των αναντιστοιχιών δεξιοτήτων και τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας, ώστε να ενδυναμωθούν οι εργαζόμενοι και οι αναζητούντες εργασία και όλοι οι άνθρωποι στην Ένωση·

5. καλεί τους κοινωνικούς εταίρους να διαδραματίσουν καίριο ρόλο στην ανάπτυξη στρατηγικών κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της ισότιμης πρόσβασης σε προγράμματα αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης για όλους τους εργαζομένους, και τονίζει την ανάγκη οι συλλογικές συμβάσεις να περιλαμβάνουν ισχυρές σχετικές διατάξεις· υπενθυμίζει ότι ο κοινωνικός διάλογος είναι απαραίτητος για την ανάπτυξη αποτελεσματικών και μελλοντοστραφών στρατηγικών όσον αφορά τις δεξιότητες, μεταξύ άλλων σε επίπεδο εταιρειών, υπενθυμίζοντας τη δημοκρατία στην εργασία·

6. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού είναι επίσης, σε ορισμένες περιπτώσεις, αποτέλεσμα μη ελκυστικών θέσεων εργασίας και κακών συνθηκών εργασίας και τονίζει, ως εκ τούτου, ότι η αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων μέσω αξιοπρεπών συνθηκών εργασίας και πολιτικών διατήρησης είναι σημαντική για μια εύρυθμη μελλοντική αγορά εργασίας· τονίζει ότι η βελτίωση της ποιότητας των θέσεων εργασίας σε τομείς και σε επιχειρήσεις με κακές συνθήκες εργασίας αποτελεί σημαντικό στοιχείο για την αντιμετώπιση του ζητήματος της διαρροής εγκεφάλων, η οποία έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση των ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών, την άνιση ανάπτυξη, καθώς και την άνιση ικανότητα προώθησης της καινοτομίας και δημιουργίας θέσεων εργασίας·

7. θεωρεί ότι η προώθηση της ισότιμης πρόσβασης στην ανάπτυξη δεξιοτήτων, η διασφάλιση της διά βίου μάθησης για όλους, με ιδιαίτερη προσοχή στους εργαζομένους χαμηλής ειδίκευσης, η μείωση των ανισοτήτων και του διαχωρισμού στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, η παροχή ευκαιριών επαγγελματικής εξέλιξης, καθώς και η

προώθηση της επιχειρηματικότητας και των επιχειρηματικών δεξιοτήτων είναι καίριας σημασίας για την ενδυνάμωση των ατόμων, ώστε να έχουν πρόσβαση σε ποιοτική απασχόληση ή να τη δημιουργούν και να συμμετέχουν πλήρως στην οικονομία και την κοινωνία·

8. σημειώνει ότι, στο πλαίσιο ενός ταχέως μεταβαλλόμενου τεχνολογικού περιβάλλοντος, οι ψηφιακές δεξιότητες πρέπει να επικαιροποιούνται· εκφράζει την ικανοποίησή του για τον ρόλο της ΕΕΚ στην παροχή ποιοτικών ευκαιριών μάθησης και στην προώθηση ταλέντων τόσο για τους νέους όσο και για τους ενήλικες·

9. τονίζει ότι πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην ένταξη περισσότερων ατόμων από υποεκπροσωπούμενες ομάδες στην αγορά εργασίας, ιδίως γυναικών και νέων και συγκεκριμένα εκείνων που βρίσκονται εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης (ΕΕΑΚ), καθώς και των ατόμων με χαμηλά προσόντα, των ηλικιωμένων εργαζομένων, των ατόμων με αναπηρία, των ανθρώπων που προέρχονται από μειονεκτούντα και μεταναστευτικά περιβάλλοντα και των ανθρώπων που ζουν σε αραιοκατοικημένες, αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, καθώς και σε εξόχως απόκεντρες περιφέρειες·

10. τονίζει ότι το χαμηλό επίπεδο προσφοράς θέσεων εργασίας έχει αρνητικές δευτερογενείς επιπτώσεις, καθώς ωθεί τους ανθρώπους, ιδίως τους νέους, να αναζητήσουν εργασία αλλού, ενώ συμβάλλει στις κοινωνικές προκλήσεις σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, όπως η ανεργία, η δημογραφική γήρανση, η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός, καθώς και στη μείωση της προσφοράς δημόσιων και ιδιωτικών υπηρεσιών· τονίζει ότι είναι σημαντικό να συνεργάζονται στενά οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, τα ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης και οι επιχειρήσεις· υποστηρίζει, ως εκ τούτου, τη δημιουργία και τη χρηματοδότηση τοπικών συμφώνων για τις δεξιότητες και κόμβων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων σε συνεργασία με τους οργανισμούς απασχόλησης·

11. καλεί τα κράτη μέλη να επενδύσουν περισσότερο στην εκπαίδευση, και, από κοινού με τους εργοδότες, στα συστήματα επαγγελματικής κατάρτισης, καθώς και στην επανεκπαίδευση και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων· υποστηρίζει την αύξηση της κινητικότητας εντός της ΕΕ και την προσέλκυση ατόμων από τρίτες χώρες με τις δεξιότητες που απαιτούνται στα κράτη μέλη, μέσω της προώθησης της κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της γλωσσικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, και της ανάπτυξης δεξιοτήτων, καθώς και μέσω της βελτίωσης της αναγνώρισης των προσόντων και της διευκόλυνσης της αναγνώρισης των δεξιοτήτων· ενθαρρύνει τις δημόσιες αρχές απασχόλησης και τα ιδιωτικά γραφεία απασχόλησης να παρέχουν στους μετακινούμενους εργαζομένους σχετικές πληροφορίες και καθοδήγηση.